

27
SOLEMNIA GRATVLATIONIS,
AD
SERENISSIMUM POTENTISSIMUMQUE
DOMINUM,
DN. AVGVSTVM II.
REGEM POLONIARVM,
MAGNUM DVCEM LITHVANIAE,
RVSSIAE, PRVSSIAE, MASOVIAE, SAMOGI-
TIAE, KIOVIAE, VOLHINIAE, PODOLIAE,
PODLACHIAE, LIVONIAE, SMOLENSCIAE,
SEVERIAE, CZERNICHOVIAE,
ETC. ETC. ETC.

DUCEM SAXONIAE, IVLIACI, CLIVIAE, ET
MONTIVM, ANGRIAE, ET VESTPHALIAE,
S.R. IMPERII ARCHIMARESCHALLVM ATQVE
ELECTOREM, LANDGRAVIVM THVRINGIAE,
MARCHIONEM MISNIAE, ET VTRIVSQUE
LVSATIAE, BVRGGRAVIVM MAGDEBVRGI,
COMITEM PRINCIPALI DIGNITATE HENNE-
BERGICVM, COMITEM MARCAE, RAVENS-
BERGAE AC BARBY, DYNASTAM
RAVENSTEINII, ETC. ETC. ETC.

DOMINVM NOSTRVM CLEMENTISSIMUM,
IN TEMPLO ARCIS,
AVCTORITATE ET IVSSV PVBLICO,
NOMINE

ACADEMIAE VITEMBERGENSIS,
HABITAE

A
CONR. SAM. SCHVRZFLEISCHIO,

NON. } SEPTEMBR. { FAST. VET.
EID. } { FAST. NOV.
A. DIONTSIANO c13 13c XCVII

VITEMBERGAE, Ex Officina CHRISTIANI SCHROEDTERI, Acad. Typ.

ΤΩΙ. ΒΑΣΙΛΕΙ.
ΤΩΝ. ΣΑΥΡΟΜΑΤΩΝ.
ΑΥΓΟΥΣΤΩΙ. Β.
ΤΩΝ. ΣΑΞΟΝΩΝ. ΑΡΧΟΝΤΙ.
ΚΑΙ. ΣΤΡΑΤΗΓΩΙ. ΕΝ. ΚΕΛΤΟΙΣ. ΜΕΓΙΣΤΩΙ.
ΠΑΝΤΩΝ. ΚΡΑΤΕΡΩΣ. ΚΑΤΩΡΘΩΜΕΝΩΝ.

Ε. Σ.

ΤΟΝ. ΕΒΡΟΝ. ΔΙΑΒΑΤΟΝ.
ΤΗΝ. ΔΥΝΑΜΙΝ. ΠΡΟΣ. ΜΕΛΛΟΝΤΑ.
ΑΡΚΟΥΣΑΝ.

IAeta est nobis recordatio illius temporis, quod Sarmatas et Saxones nova societate, ac mutuis officiis devinxit, populosque finitimos et praepotentes arctiori foedere, communis auxilii et defensionis causa, iam sublata omni diffensione, et constitutis ad salutem reipublicae praesidiis, secundo rerum cursu, ac prospero consiliorum exitu, coniunxit. Nam discessit a nobis SAXO pater, non ut patris curam deponeret, et naturae suae vim afferret, atque adeo nos destitueret, aut desertos esse vellet, sed ut Polonos Saxonum vicinos et amicos, e discrimine ereptos servaret, regnumque illud, et rei Christianae praesidium, quod Thraces et Scythae infestum habent, ope et praesentia confirmatum, summis viribus tueretur. Migravit hinc, non tanquam ex loco per iram atque indignationem relicto, sed tan-

tanquam ex domo sua in vicinam amici
domum, quam nutantem ac prope la-
bentem fulcire cupiebat, non quo tecta
et pristinas sedes contemneret, sed quia
rationibus finium expediebat, ut Saxones
cum Sarmatis confociaret, alteros velut fi-
lios in solo natos, alteros velut iudicio ad-
optatos, complecteretur, et utrosque eo-
dem amore diligeret, eadem voluntate
defenderet, iisdem denique beneficiis, ini-
ta cuiusque dignitatis ratione, ornaret.
Venit in Poloniam Saxo, et, quod nulli Sa-
xonum ante eum contigit, liberis Proce-
rum suffragiis invitatus, regnum ultro de-
latum suscepit, quod etiamnum magnitu-
dine animi sustinet, tutumque praestat,
nullam muneris sui partem, nullum labo-
rem et curam a communi utilitate seiu-
gens. Mirum dictu, et posteris memo-
randum, quod in magna bonorum Prin-
cipum copia SAXO electus, et omnibus
aliis praelatus est, quem fortitudinis gloria,
cuius momentum est in eo regno maxi-
mum, praestare ceteris cognorant, quem-
que heroum sanguine, et regio genere or-
tum, natura et moribus, ac indole & ani-
mo,

mo, tum singulari in illam gentem studio et benignitate, nemini Regum cedere intelligebant. Praesertim quum is esset SAXO, qui nondum in regni gradu locatus, regios pro republica sumptus faciebat, et suis avitisque opibus, quasi quodam vicinitatis iure, utebatur ad sublevandas regni miserias, ad reconciliandas Senatorum voluntates, ad cives denique ex dolore et metu formidolosi temporis recreandos. Hoc auspicio Sarmatae Regem habent; cuius virtuti summam in terris dignitatem, magna studiorum et sententiarum consensione tribuendam putarunt, in quem intuentur haud aliter, atque in libertatis suae vindicem, et patriae conservatorem. Simul admirantur eum et colunt, eumque vita cariorem habent, qui pro salute regni, plurimos labores subiit, maximasque difficultates pertulit, et caput ipsum quoque in magnum discrimen obiecit, adeo ut omnes, quotquot ad fortunam publicam spectant, ingenue fateantur, in tali tantoque Principe expressam Sigismundi Augusti imaginem, ac signa invicti herois, et vultum Rege dignum, atque exempla

B

empla

empla summae, et multis rebus confirma-
tae virtutis, videre se ac venerari. Is autem
quanto maior, atque imperio superior est,
tanto se humaniorem praebet, et accepti
beneficii memoriam servat, patrisque cha-
ritatem in regis folio demonstrat. Se-
cus, atque illis venire usu solet, qui a pri-
vata conditione, et loco humili ad fastigi-
um erecti, non modo non explent cu-
mulate munus, sed etiam in summa felici-
tate constituti negligunt, ac spem promif-
si fallunt, et privatos se fuisse, obliviscun-
tur. Non perinde SAXO agit, et in qua-
vis fortuna idem est, nec regendi cupidi-
tate incenditur, neque regni honore mu-
tatur, propterea quod voluntate Opti-
matum, qui ad dignitatem reipublicae et
libertatem erecti, mature consulebant, ac-
citus, moram, ut timidi solent, non in-
terposuit, magnisque in Poloniam itine-
ribus contendit, ut summam rerum, in
pactorum sanctitate innixam, patriis le-
gibus, et more gentis, et eodem, quo ibi
natus Princeps, iure administraret. Ma-
gnum hoc est, et arduum post homines
natos negotium, et nostra ac vicinorum
inter-

interest, eum praesse Poloniae Regem,
qui externo Regi non sit obnoxius, et ra-
tionem ac viam imperandi optimam se-
quatur, quae cum ingeniis Procerum fi-
de et amore certantium congruat, neque
ab institutis reipublicae dissentiat, neque
ab usu et disciplina populi Martii abhor-
reat, neque ab officiis amicitiae cum Ger-
manis diutissime cultae recedat, neque a
necessitudine foederum, quae cum finiti-
mis habent, aliena videatur. Nulla ve-
ro, ne tenuissima quidem, in SAXONE
potest residere suspicio iniustae potesta-
tis, quam mores Saxonum non ferunt, nec
leges nostrae patiuntur, quas maiores SA-
XONIS in principatus, regno proximi,
initio ingressuque approbarunt et pa-
cti sunt, et omni temporum statu sanctas
atque inviolatas esse voluerunt. Horum
similis in tuenda libertate est AVGV-
STVS II. horum vestigiis continenter in-
sistit, divinaque mansuetudine refert gen-
tis suae conditores, et hac etiam comitate
nomen domi forisque commendat: ho-
rum exempla ponit ante oculos, et altitu-
dinem animi clementia temperat, ac tota
vita

vita confectatur, quippe ex ea regione,
ex eaque terra egressus, quae nunquam
genuit tyrannum, nunquam aluit patriae
hostem, nunquam fovit libertatis insidiato-
rem. Recta SAXONI mens est, qui id
vult semper atque exoptat, id agit unice
atque contendit, ut munimentum orbis
Christiani, et arcem propugnaculumque
cultioris Europae, ac murum communis
libertatis Poloniam defendat, pristinae
memor consuetudinis, de qua neutiquam
deflexit, consciusque sibi perpetuae mo-
derationis, quae est avita eius virtus, et
gentile ornamentum, quod ipsum se ex-
tra iniuriam ponit, neque admota vi, nec
terrore illato, quenquam perturbat et co-
git, viresque suas in beneficiis, et magna-
nimitatem in mansuetudine ostendit.
Tantum abest, ut laceffat populos et di-
strahat, ut effici non possit, quin eos com-
ponere studeat, et loco disiunctos conci-
liare velit, maxime quum necessitas po-
stulat, conglutinari amicitias nationum et
gentium, quae ditionis Christianae fines
una et eadem voluntate consilioque tue-
antur. Necdum ab ea mente discessit.
SAXO,

SAXO, qui nusquam saevitiae, passim fortitudinis vestigia reliquit, atque inter hostium tela versatus, fecit ipse, quae facienda praecepit aliis, et barbaros venientes antevertit, irruentes nec opinato opprefsit, cedentes gladio districto persecutus est, non trahendo bellum, quod langventes et ignavi, saepius avari, solent, quorum haec bellandi ratio est, ut militiam quaestui habeant, et tarditate sua vincendi occasionem amittant. Quae tergiversandi artes, infra SAXONIS gloriam sunt, qui in campo, quem fors praeliaturus dedit, et in luce militum, atque in sociorum conspectu pugnavit, plenus animi, nec morae patiens, si in mora periculum esset, si vis immineret hostium, quasi que tempestas effunderetur: hoc magis, si occasio se daret, si frangere Scytharum furores, et delere Thracum vires posset. Nam feroces, et elatos successu barbaros modo ex improvise obruebat, modo instructa acie provocabat, modo perturbatos in fugam agebat, modo fugientes insequabatur. Non probra iacere, sed tela solitus, ut fulmen belli crederent barbari,

C

quos

quos submovit a finibus, et confecto legionum robore, regnum dominatu oppressum liberavit, remque publicam periculi sociam, consilii et fructus sui participem fecit, nec Pannonos modo & Sarmatas, verum illos etiam, qui proximas terras incolunt, erexit et corroboravit, populosque lingua, origine, et moribus diversos, ac vitae ratione dissimiles in concordiam redegit, atque amicitia, foedere, et aequali iure devinxit, ut societate coniuncti inter se, et consuetudine conciliati, acrius exurgerent, ac se incitarent magis ad abigendas illas pestes, atque ad genus nomenque earum tota Europa exterminandum, et quod omnes boni optant, penitus extinguendum. Quod si enim ulla unquam pactio extitit, quae complevit laetitia animos, nunciumque attulit constitutae libertatis, haec profecto existimari debet, quae pro salute nominis Christiani facta est, et regna, mutuo foedere icto, ab iniuria et servitute vindicavit. Contra quam destinabant barbari, portam utriusque regni occupandam rati, qua introirent secure, et omni immanitate grassaren-

parentur, inde audacia incensi, furorem in
vicinas regiones effunderent, nec solum
de libertate, sed inprimis de vita et impe-
rio dimicarent. Quod consilium, cum
scelere et perfidia coniunctum, Divus Pa-
ter Ioannes Georgius III. providit ante, et
bellum praeparavit, atque opibus, et armis
iuvit Augustum, nullo perturbatus rumo-
re adverso, nec deterritus instanti pericu-
lo, aut retardatus communi metu, cum
pro charitate patriae, et amore in Leo-
poldum, castra quam posset celerrime
moveret, et barbaros summa vi irrum-
pentes exciperet fortiter ac repelleret, dux
praesentis animi, et stans ante aciem, nec
magni ducis magis, quam strenui militis
munere perfungens. Sub hoc belli im-
peratore, tyrocinium Rex posuit: sub hoc
patre optimo atque fortissimo, prima in
castris munia obiit: sub hoc adolescens,
ex aula discescit, ut in loco arduo, et hosti-
bus circumsepto versaretur: sub hoc iu-
venis, periculorum laborumque merce-
dem ac praemium obtinuit, ut patris ex-
emplo ad altissimum laudis bellicae gra-
dum, non commendatione aliena, quae
timi-

timidos arguit, sed virtute sua ascenderet,
atque in tot tantisque rerum humanarum
casibus nihil facile, nec mortem ipsam, ex-
timesceret, cuius formido rectum ad sum-
mos militiae honores iter impedit pror-
sus atque intercludit. Magnos enim Prin-
cipes natura fingit ad vitam, a mollitie, et
ignavorum consuetudine abhorrentem ;
nec sibi decorum putant, quod laborio-
sum non vident: labores autem duntaxat
gravissimos capiunt, ad quos suapte vi,
in qua divinum, quiddam inest, se impel-
li sentiunt, sive ad saga eant, sive ad to-
gae negotia accedant. Non potest nunc
dici, nedum collaudari satis, quo semper
animo Rex fuerit, quanto usu consuetudi-
neque regendi se firmaverit, priusquam
partes maxime arduas capefferet, operam-
que in regno administrando collocaret,
quippe non commissurus, ut eius regni
auctoritas, quae in tranquillitate posita
est, ulla sua culpa exolesceret, et decus at-
que amplitudo reipublicae, quam con-
cordia retinet, imminueretur. In huius
perfunctione muneris peritum et cautum
navis gubernatorem imitatur, qui coorta
tem-

tempestate, non refugit periculum, atque
in puppi sedens, etiam adverso vento mo-
deratur, cursumque dirigit, et mira soler-
tia flectit, ut ex longa difficilique naviga-
tione tuto venire tandem in portum pos-
sit. Eadem fide, et maiori diligentia cla-
vum tenet Rex **AVGVSTVS II.** haud pas-
surus, navem diu iactatam, rectore desti-
tui, quae, nisi eius saluti prospiceret, ad sco-
pulos appulsa, procellisque agitata, depri-
meretur fluctibus et mergeretur. No-
vum ergo faustumque navi iamdiu fluctu-
anti fidus illuxit, quod eam, non secunda
aura longius provectam, in alto et pericu-
loso mari regat, lumineque suo charita-
tem ac benevolentiam accendat quotidie
et foveat, caloremque impertiatur mem-
bris, ut suo quaeque loco vigeant, ne fati-
gata, in officio cessent, nec frigore confe-
cta obrigescant. Tantum in eo Rege si-
tum est, qui omnibus in rebus summam
admirabilemque industriam praestat, nec
quidquam praetermittit, quod possit esse
aliis Regibus exemplo, ut amor Procerum
amore mutuo respondeant, fidemque fi-
de sanciant, et religiose colant. **Vnus**
D **ille**

ille regnum virtute sustentat, et spem publicam beneficiis alit, atque in eo naturae suae obsequitur, quum agri instar culti et fertilis, plus reddit semper, quam accipit, fructusque expectatione maiores praebet ultro, et in commune confert. Res ipsa loquitur, Regis benignitatem nemini esse clausam, eoque magis patere eius regni civibus, in regis auctoritate, patris indulgentiam admirantibus, quorum vocibus oppida et vici personant, cunctos Reges liberalitate AVGVSTI II. superatos, et robore animi fortissimos quosque aequatos. Vincit opinionem magnitudine rerum, quas gerit, et sapientia regit fortunam, qua prospera lactantur vicini perinde ac socii, quos memoria regis desideriumque tenet, sed hostes ut lactitiae huius voluptate carent, sic timent valde et gemunt, atque anguntur merito et conturbantur. Illud postulabat religio pristini foederis, et efflagitabat vetustas necessitudinis, inter Germanos, Sarmatasque contractae, quae utrique nationi ornamento est, ac inde ab ultima Tuisconis aetate, et constituto in Europa imperio, atque

que a Tanai flumine, ultra Tyram, Bory-
sthenem, et Istrum prolato, conditoris fa-
mam, et confociati populi gloriam auget,
neque obscuris praedicatur annalium mo-
nimentis, quae maiores nostri ad sempi-
ternam huius coniunctionis memoriam
extare voluerunt. Fuit ergo tempus,
quum Sarmatae et Teutones, Poloni, et
Teutonum haud postremi Saxones, uno
amoris vinculo astricti, conspirarunt ad
ornandam rempublicam, in qua aequo
iure, et pari laude libertatis diu omnia com-
munia habuerunt, et focii atque confor-
tes, non artibus, sed usu instructi, ad con-
silia capeffenda, et ad res gerendas acces-
ferunt, et Reges suos libenter secuti sunt,
sine quorum auctoritate nihil prodesse
leges, nihil valere ius moremque maio-
rum existimarent. Eandem causam eo-
dem studio agebant, eosdem hostes con-
iunctis viribus depellebant, eadem diligen-
tia regnum amplificabant, eadem fide, et
mutuis auxiliis amicos tuebantur, ut ne in
suspicionem quidem deserti officii veni-
rent, et mortem potius perpeti, quam
hanc subire notam vellent. In quo posteri
maio-

maiorum virtutibus respondent, atque ex longissimo etiam temporis intervallo, foedera saepe ac necessitudines iungunt, quod suas vicinorumque res vix aliter stare posse iudicant, honorisque certamen in eo verti intelligunt, nihil ut per imprudentiam fieri sinant, quo aut regna dilabantur, aut vita fortunaeque Regum periclitentur. Non ingredior in hanc causam, nec repeto altius, quae in omnium ore versantur: longum foret afferre exempla, quorum pleni sunt annales, et passim fama celebrantur: de industria omitto Piaſtos, cum quibus augusta dignitate Saxones, patriae et finium negotia transegerunt: nec multus sum in percensendis Lagellonum amicitiiis, quas maiores AVGVSTI II. sincera fide, et incredibili constantia servarunt, gentemque suam Polonicae necessitudinis laude cohonestarunt, neque tamen hac propinquitate ad invidiosam potentiam usi sunt, nec affinitatibus ullum regno detrimentum attulerunt, ut difficile dictu sit, mitisne ingenii, an modesti moris exemplo placerent magis et delectarent. Mira haec fortunae benignitas fuit,

fuit, quam adiuvit summa Regis, et omnium Ordinum voluntas, nec sine divina ope tanta res geri potuit, et coelesti quoque consilio perfecta est, cum summam nascendi dignitatem, et cumulatisimam naturae bona, maximus aequaret connubii splendor. Nam ut Iuno quondam Turno, Rutulorum Duci, in consiliis adiutrix, sic Barbara, Georgio, Regis Casimiri filia, Principi Saxonum, & Polonici nominis amanti, etiam vitae socia et coniunx data est, et divinitus donata, quo sempiternae fidei pignus esset, ac genere et sanguine suo Saxoniam compleret, et suas patrisque virtutes excitaret in posteris, Iagellonumque fortitudinem propagaret felix mater, et summa charitate patriam complexa, neque commutata animo, sive inter Polonos, sive inter Saxones versaretur: quorum alteros ob cognationem generis: alteros ob matrimonii sanctitatem amavit, et officii prosecuta est, ac moriens, inter se coniunctissimos utrosque populos reliquit, et praepotentes generos ad necessitudinem, ac societatem Saxonici nominis adduxit, eademque opera Polonos, belli externi

E cogi-

cogitatione distractos, ad curam regni et concordiam excitavit spe auxilii, et confirmavit amicitia nostrae gentis. Non fortuito, quemadmodum eventus docet, sed ut res testator sit, utrosque sibi mutuo salutis publicae auctores fuisse: Polonos in constituenda iuris et iudiciorum aequalitate, Saxonum exempla secutos, tribunalia eorum consuluisse: Saxones pro veteri necessitudine et cognatione, gratos et memores, summa fide sustinuisse has partes, et iudicii, quod requirebatur, aequitate subnixos, non defuisse officio, et consiliorum societate usos, cohortari se et defendere legibus armisque voluisse. Quae res cordatos regni Proceres, fidosque Equites, movit nuper et admonuit, ut in hac terra, quae Principem patriae fortissimum genuit, Regem tempestive circumspicerent, et libere eligerent, remque publicam, reconciliatis Senatorum animis, salvam atque incolumem conservarent. Vicit tandem causa Saxonis, quoniam vicit amor Polonorum, qui suam Saxonumque fidem testati, ora et oculos in hunc unum convertunt, per quem delicias suas recupera-

perarunt : hunc amplectuntur, et laudant,
quem benignum esse, et aequum sciunt, ac
indies experiuntur : hunc in loco parentis
colunt, quo annitente, felici inter se nexu
colligati, concordiam et robur redinte-
grarunt : hunc suspiciunt et admirantur,
in quo et delendae immanis Scythiae, et
opprimendae ferocis Thraciae spem repo-
nunt : hunc Principem Saxonibus regen-
dis natum, Regem in Polonia factum, et
suffragio creatum, omnibus, et externis
Regibus, communi sententia et voluntate,
multis gravibusque de causis, praetulerunt,
ut fortis praesset fortibus, et Polonos So-
rabosque, et, qui his successerunt, Misnen-
ses, atque in superiore Albis tractu Saxo-
nes, novo rursus foedere, et opportuna a-
nimorum consensione, ac usu, et consuetu-
dine copularet, praesertim hoc temporum
statu, quo regna barbaris obiecta, devin-
ciri mutuo et confirmari oportebat. Non
fas sibi esse duxit cunctari **AVGVSTVS**
II. cum probro esset cunctatio, et auctori
suo inutilis ac perniciofa maxime, qui se
fortunasque suas pro incolumitate regni
devoverat, ut miseriam detraheret singu-
lis,

lis, et dignitatem augetur universis. Quod
consecutus est, non magis regendi scien-
tia, quam mira quadam arte pertractandi
animos, & solertia excitandi cunctantes,
ut carendo, damnum intelligerent, et tem-
pestive eligendo, repararent, ac velut e
gravi morbo recreati, novam denuo vo-
luptatem perciperent, et fruendo agno-
scerent, omnes unius AVGVSTI II. ope-
ra servatos. Nihil ad nationis praesidi-
um utilius, nihil ad reipublicae ornamen-
tum accommodatius fieri potuit, quam
quod unus ille ex omnibus, qui regnum
susciperet, dignissimus est iudicatus; non
genitus quidem Rex, sed iudicio assum-
ptus, divinoque auspicio confirmatus, eo
praesertim tempore, quo Herculis et Ca-
milli exempla renovabat, et armatus ite-
rum in Pannoniam, monstra domiturus,
cogitabat, nec rationibus, ne id faceret,
impediebatur. Id conantem, et vires suae
gentis copiasque cogentem, divina quae-
dam vis retinuit, et consilio intercessit, at-
que AVGVSTVM II. delegit, quem de-
pulsio Pannoniae hoste, Poloniae servaret,
Regemque daret, et libertatis defensorem.

Hoc

Hoc fortitudini pretium coelestis quaequam fortuna constituit, hoc fortissimo propugnatori beneficium, fati indulgentia praestitit, hoc iustissimo victori praemium natio bellicosa persolvit, hunc Regi fructum auctoritas Procerum attulit, et summam unius dignitatem cum salute omnium coniunxit. Habebat Polonia, quod Saxoni tribueret: habebat Saxo, quod Poloniae rependeret, in quam non exercitu et armis, sed benevolentia munitus introivit, ut regnum vulneribus confectum, suo praesentis consilio, tanquam remedio sanaret. Magna equeidem corpora gravioribus morbis tentantur, et curatio hoc difficilior est, quo vis morbi vehementior, medullas petit, et viscera infestat, ac data via, per venas se diffundit, et totum corpus subit, vitiumque non resistendo alit, ac negligendo magis auget, et reliquas vires infirmat ac frangit, et succo omni et sanguine consumpto, ipsam vitae sedem expugnat, nec minimam convalescendi spem relinquit. Saepe enim regnorum opes cum annis pereunt, temporumque iniuria conficiuntur, et virtus ipsa

F

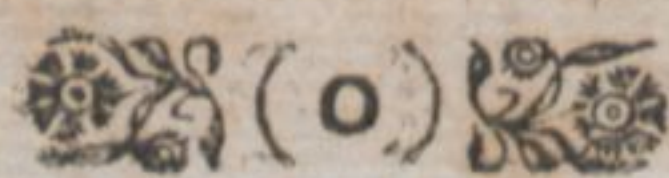
ac

ac industria interdum langvent, et longo
usu quodammodo senescunt, atque omnia
paulatim ornamenta extinguuntur: sed
Polonia, fortium parens, et patriae aman-
tium nutrix, pristinum gentis robur, et glo-
riam, ad hanc usque aetatem perduxit,
necdum laude cessit maioribus, quorum
exempla intuentur posteris, et eandem in-
grediuntur viam: illi velut ex altissima
coeli specula despiciunt, rei publicae
tutelam et patrocinium spondent, quoad
virtus militaris concordiam firmabit: hi
nihilo deteriores parentibus, neque in offi-
cio et patriae charitate dissimiles, et eous-
que dignitatis suae retinentes, dum AV-
GVSTI II. auspicia coniuncti sequuntur,
et priscae moris disciplina, principes suae
gentis et conditores referunt, et cum tran-
quillitatem amant, tum contentiones a-
versantur, statumque regni fide et con-
stantia tutum praestant, pares fortunae,
et rerum magnarum capaces, nec minus
consulendo, quam agendo prompti, An-
tistites ad infulas, ad consilia Senatores, ad
signa in campo Equites, periculorum socii,
et pro communi causa armati defensores.

Qvi-

Quibus hanc Deus mentem iniicit, ut o-
pes fortunasque tanto suffragiis creato Re-
gi crederent, et vitam ac libertatem, in
corona Procerum unice commendarent:
Regi aetate rebus matura, corporisque ha-
bitu et dignitate, orisque maiestate et vul-
tus specie regia, priusquam Rex esset: Re-
gi, at sine clientelae nexu, Regum cogna-
to et affini; Regi pacis et belli causa con-
stituto: Regi ad salutis publicae studium
tota mente converso, atque in obeundis
regni muneribus assiduo et indefesso: Re-
gi denique ad sancendam legibus amici-
tiam, et ad componendos motus, ac pla-
canda odia divinitus electo. Cum enim
multa ei a fortuna, tum longe plura quo-
que a natura, et rerum omnium parente,
tributa sunt, quae magnum illud divinum-
que animi lumen, in tempestatibus reipu-
blicae ac tenebris, semper ostendunt, nec
obiecta nube, et nebula, occultari leviter,
neque obscurari ad tempus, nedum plane
ac omnino eripi patiuntur. Etenim
corpore in terris, et uno regni loco ver-
satur; animo et cogitatione regnum, et
cunctas regni partes ac provincias percur-
rit,

rit, nec terrae finibus concluditur ille vigor, aut
tectis duntaxat et parietibus continetur, sed
exit liberius, et huc atque illuc se versat, et ca-
stra implet, summamque reipublicae sustinet, et
idem, quod orbis, gloriae spatium sibi definit.
Huius ergo bonitati omnes confidunt, et voce
publica incitantur, ut hoc Rege, nihil timeant,
et fide Regis auxilioque nitantur, qui, aetate ad-
huc florente, res tantas suscepit, quantas, ne pro-
vecta quidem Reges destinarunt, vix homines,
post conditam certe Poloniam, cogitarunt: illi
praesertim, quos cura haec propius tangit, et ne-
cessitudo officii arctius iungit, quoniam commu-
ne securitatis praesidium, quo antea nudati e-
rant, hoc tali auctore et vindice, laeti ad unum o-
mnes receperunt. Nihil iam audebunt scelerati
homines, et barbari sub pellibus contremiscent,
si Regis purpuram, et nova insignia, fulgorem-
que armorum in castris viderint, nec magis ru-
more et nunciis, quam rebus factisque intellexe-
rint, **AVGVSTVM II.** Regem, constitutis Polo-
niae rebus, ipsos etiam ultra Hypanim et He-
brum populos, aut sedibus submotos, aut suba-
ctos et deditos, ac ditionis Christianae finibus de-
scriptos, Graecosque, deiecto tandem iugo, eius-
dem libertatis socios, summa, quam Europa su-
spicit, virtute, et salutari consilio, nec retardato
fortitudinis impetu, vindicaturum deinceps, et
pari constantia servaturum, conditoque, ut spes
cunctos tenet, in Thracia imperio, magnas atque
incredibiles Polonicae genti felicitates, potenti-
am, opes, cumulado quoque provinciarum acces-
sionibus regno, secundis, quos exopta-
mus, successibus allaturum.

SOLEMNIA GRATVLATIONIS,
AD
SERENISSIMVM POTENTISSIMVMQVE

DOMINVM
DN. AVGVSTVM
REGEM POLONIAE,
MAGNVM DVCEM
RVSSIAE, PRVSSIAE, MONTANIAE,
KIOVIAE, VOLHYNIAE, PODLACHIAE,
LIVONIAE, SEVERIAE, CZERVENIAE,
ETC. ETC.

DVCEM SAXONIAE, IVLIAE, BVRGUNDIAE,
MONTIVM, ANGRIAE, S. R. IMPERII ARCHIMAR-
ELECTOREM, LANDGRAVIVM, MARCHIONEM MISNIAE,
LVSATIAE, BVRGGRAVIVM, COMITEM PRINCIPALIS
BERGICVM, COMITEM BARBERIVM, COMITEM
BERGAE AC BARBERIVM, COMITEM RAVENSTEINII,
ETC. ETC. DOMINVM NOSTRVM
IN TEMPLO
AVCTORITATE ET
NOMINE
ACADEMIAE VITEMBERGAE
HABITANTIVM

CONR. SAM. SCHVRZFLEISCHIO,

NON. } SEPTEMBR. } FAST. VET.
EID. } } FAST. NOV.

A. DIONYSIANO c12 Idc XCVII

VITEMBERGAE, Ex Officina CHRISTIANI SCHROEDTERI, Acad. Typ.

